



**Generalitat
de Catalunya**

Pla **Eur**  **pa**

**Fòrum virtual del Pla Europa.
Relatoria del *Webinar* i Fòrum Populismes**

Febrer 2019

PRESENTACIÓ DEL FÒRUM VIRTUAL PLA EUROPA

El Pla Europa és una iniciativa que promou el debat al voltant de la Unió Europea (UE) i que té per objectiu afirmar la presència i la influència de Catalunya a Europa, així com apropar la ciutadania al projecte europeu.

Un cop presentat el llibre verd del Pla Europa, que plasma la visió preliminar del Govern en els grans debats europeus, s'inicia una segona fase que consisteix en un procés de participació que vol comptar primordialment amb la ciutadania, les entitats i les institucions de la societat civil de manera transversal, així com amb actors del món acadèmic, organitzacions no governamentals, activistes, empreses, institucions, l'administració pública, institucions europees, polítics i molts més.

OBJECTIUS I METODOLOGIA DEL PROCÉS PARTICIPATIU

L'objectiu d'aquest procés participatiu és elaborar un llibre blanc amb les visions del Govern i les aportacions recollides de la societat civil, el qual servirà per guiar les futures actuacions del Govern de Catalunya a Europa.

El procés participatiu s'estructura al voltant de la celebració de cinc *webinars* o seminaris web, al voltant de les cinc temàtiques identificades com a primordials al llibre verd que es desenvoluparan entre els mesos de febrer i març de 2019:

- Populismes
- Renda bàsica incondicional
- Futurs pressupostos de la UE
- Economia circular i bioeconomia
- Migracions i perspectiva interculturalista.

La participació en els *webinars* s'organitza de la manera següent:

- Visualització del webinar i participació en el debat a través de Twitter amb l'etiqueta #PlaEuropa.
- Participació en el fòrum en línia habilitat al portal *participa.gencat.cat* durant les dues setmanes i mitja posteriors al webinar.

PRESENTACIÓ DEL WEBINAR I DEL FÒRUM POPULISMES

RESUM DEL WEBINAR I FÒRUM DE POPULISMES	
Títol del <i>webinar</i>	Populismes
Dia de celebració del <i>webinar</i>	7 de febrer del 2019
Nom i càrrec de les persones ponents	<ul style="list-style-type: none">• Pol Morillas, director del CIDOB i moderador del <i>webinar</i>• Ferran Tarradellas, director de la Representació de la Comissió Europea a Barcelona• Carme Colomina, investigadora del CIDOB i editora• Quim Arrufat, exdiputat al Parlament de Catalunya de la CUP i actual membre de l'àrea de treball d'economia i drets socials de l'observatori DESC
Enllaç al vídeo del <i>webinar</i>	https://www.youtube.com/watch?v=V9biFB3QT7Y
Dates del fòrum virtual	Del 7 al 28 de febrer de 2019
Enllaç al fòrum virtual	https://participa.gencat.cat/processes/plaeuropa/f/2394/debates/10

Tal com s'exposa en el llibre verd del Pla Europa, elaborat pel Govern de la Generalitat de Catalunya, la crisi econòmica i financera ha posat en relleu els efectes negatius de la integració econòmica global, que ha provocat que sectors de la població la considerin una imposició de les elits en perjudici de la democràcia. Al mateix temps, les polítiques econòmiques d'austeritat i d'ajustament forçós han afeblit la cohesió social i la solidaritat europea, així com el sentiment de pertinença, creant desafecció envers les institucions i els poders públics. La reputació de la UE s'ha vist perjudicada, no només per la gestió ineficient de la crisi econòmica, sinó també per la qüestionable gestió d'altres reptes, com és la crisi migratòria. En aquest sentit, ha quedat en evidència la incapacitat d'assolir grans consensos i polítiques comunes. Aquest context ha provocat l'auge dels populismes i les onades d'euroescepticisme, com ho demostra l'exemple del Brexit. Han augmentat dins de la mateixa UE els moviments d'extrema dreta, que prioritzen el replegament en els valors tradicionals, la sobirania nacional i l'hostilitat vers els estrangers, inclosos els procedents d'altres Estats membres de la UE, en alguns casos.

Tot i això, detectem que dins la societat hi ha altres col·lectius i persones que consideren que les raons pel creixement dels populismes són altres i, per aquest motiu, s'ha cregut convenient realitzar el *webinar* sobre Populismes, per tal de donar veu a aquestes percepcions.

Pregunta per iniciar el debat

Com contribueix la UE en l'auge dels populismes: els combat o els alimenta?

A partir d'aquesta pregunta es deriven dos objectius. En primer lloc, reflexionar sobre si la UE ha contribuït a l'auge dels populismes, o bé si és la resposta als populismes. En segon lloc, debatre si des de Catalunya s'està contribuint a combatre els populismes o, contràriament, a alimentar-los.

IDEES FORÇA, CONSENSOS I DISSENSOS DEL FÒRUM

El debat del fòrum s'ha generat al voltant de les tres preguntes següents:

- Quins són per a tu els principals factors externs i interns que afavoreixen el desenvolupament dels populismes a Catalunya i a Europa?
- Un dels eixos que es van plantejar és la (falta de) rigorositat dels canals de comunicació, especialment els online. Què en penses?
- Creus que des de l'àmbit de l'educació es poden treballar línies estratègiques per combatre els moviments populistes?

A partir d'aquestes preguntes s'han generat les següents idees i aportacions:

- Un dels principals factors que afavoreix l'auge dels populismes és la falta de participació ciutadana, així com la falta de debat dins de certs teixits socials que estan aïllats i desinteressats. Es relacionen aquestes dues problemàtiques, en part, amb el que s'anomena "infoxicació", la intoxicació de la informació que han patit els mitjans de comunicació: les *fake news*. Es proposa com a solució a aquestes qüestions ampliar els serveis públics, amb l'objectiu d'impulsar una societat més participativa en els afers públics.
- La desinformació causada per les noves formes de comunicació és un dels elements que han causat l'auge dels populismes.
- El sorgiment dels populismes ve donat pel descontentament de la població amb els governs per causes econòmiques i socials i, d'altra banda, ha estat facilitat per la crisi econòmica. S'assenyala que una població poc educada i poc informada pot ser més fàcilment manipulada pels moviments populistes i que, per tant, des dels serveis educatius es pot treballar en aquesta línia.

- L'auge dels populismes no ve determinat per la falta de rigorositat dels canals de comunicació, sinó que té unes causes més intrínseques: el descontentament de certs grups socials, que es consideren exclosos o en perill de ser-ho. En aquest sentit, els canals de comunicació canalitzen i faciliten les idees populistes. Hi ha cert consens al voltant de què el descontentament de certs grups socials marginats és un factor que beneficia el sorgiment dels populismes.
- L'auge dels populismes és el creixement de l'extrema dreta, que ha aconseguit governar a alguns Estats europeus. Alguns d'aquests moviments, representats a la Comissió Europea, paradoxalment són antieuropeistes. Aquests moviments volen recuperar els valors que anomenen "europeus", però que són els valors nacionalistes europeus tradicionals, excloents, contraris als valors fundacionals de la Unió Europea. Això és el contrari al que necessita la UE actualment. S'afirma que la Unió Europea pot ser la resposta als populismes sempre i que no estigui governada per moviments populistes. S'assenyalen certs factors que poden influir a l'hora de posar fre a aquests moviments: els mitjans de comunicació, l'educació i l'accés a la informació i els discursos dels partits contraris a les idees populistes.

Les aportacions registrades durant el fòrum virtual no han generat un intercanvi de posicionaments i/o parers davant d'aquestes idees plantejades per les persones participants, de manera que no és possible valorar el consens o dissens respecte de les mateixes.

RESULTATS DE LA PARTICIPACIÓ A TWITTER

La participació de la ciutadania durant el *webinar* s'ha articulada a través de la xarxa social Twitter, mitjançant el plantejament de preguntes als ponents, sota el hashtag #PlaEuropa. Entre les mateixes s'han recollit les següents:

- Com definim el populisme? S'ha utilitzat el concepte com a calaix de sastre d'allò que no ens agrada?
- L'auge dels populismes ve donat per problemes estructurals de la UE? O són els populismes la voluntat de la ciutadania europea?
- La paradoxa de Popper: com combatem la intolerància? Amb més tolerància? O no la tolerem?
- Necessitem a la Unió més participació i democràcia (*inputs*) o més resultats (*outputs*)?
- Com podem combatre el populisme des de Catalunya?

Els resultats de la participació a Twitter han estat els següents:

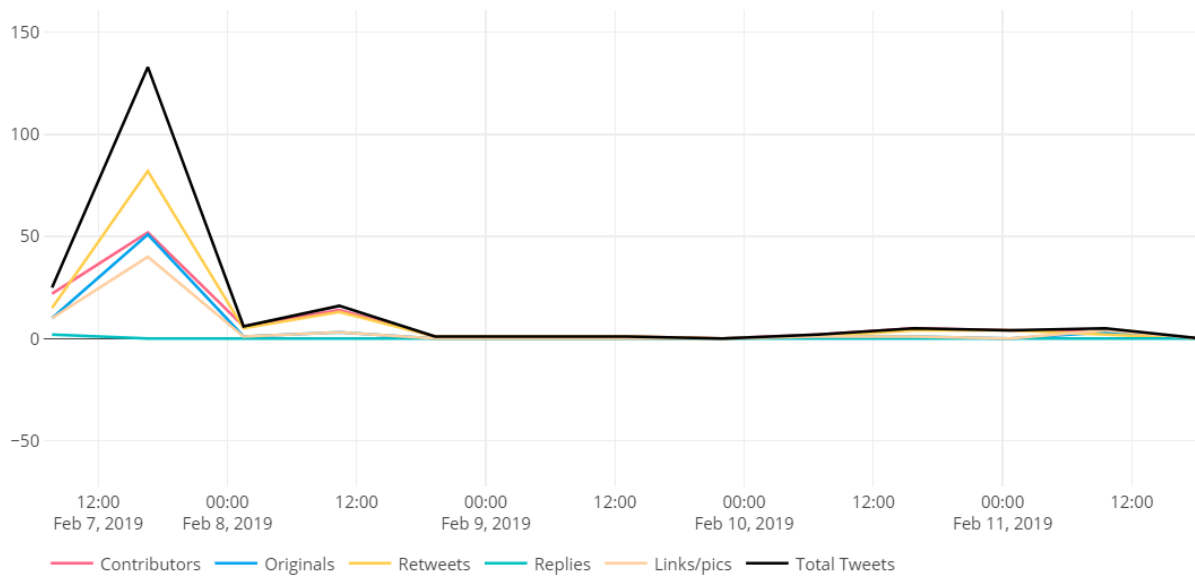
RESUM DE LA PARTICIPACIÓ AL TWITTER					
Total Tweets	Nombre de comptes que han participat	Índex Tweets/persona	Retweets	Tweets originals	Respostes
192	103	1,86	123	69	2

Des del dia 7 de febrer (celebració del webinar) fins al dia 24 de febrer (tancament del fòrum) un total de 103 comptes de Twitter han participat utilitzant el hashtag #PlaEuropa, vinculat a l'eix dels populismes.

Aquests comptes han generat un total de 192 tweets. D'aquests, la major part són retweets (123, el 64%), enfront dels tweets originals (69, el 35,9%).

La major part dels tweets originals són missatges de difusió del webinar i del fòrum posterior, tant de caràcter institucional com de comptes personals.

Tan sols s'han registrat dues respostes entre el total de 192 tweets, el que indica que no s'ha aconseguit generar debat a la xarxa social al voltant de la temàtica plantejada.



Font: elaboració pròpia a partir de dades de TweetBinder.

El gràfic indica que la major part dels tweets s'han generat entre els dies 7 i 8 de febrer, és a dir, al voltant del moment de la celebració del *webinar*. Els dies posteriors no es registren tweets sobre el *webinar* de Populismes, sinó que són de difusió del següent seminari virtual.